

РЕШЕНИЕ

№ 12042

гр. София, 26.03.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 70 състав, в
публично заседание на 03.02.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Радина Карамфилова

при участието на секретаря Илияна Тодорова, като разгледа дело номер **969** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 – 178 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във вр. с чл. 118, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Образувано е по жалба на Н. Т. Ц., адрес: [населено място], [улица], ет. 5, ап. 13 срещу Решение № 2153-21-309 от 13.12.2024 г. на директора на Териториално поделение на Националния осигурителен институт (ТП на НОИ) С.-град, с което е отхвърлена жалбата срещу Разпореждане № [ЕГН]/79 от 11.10.2024 г. за отказ за отпускане на пенсия за осигурителен стаж и възраст на основание чл. 69в, ал. 1 от КСО.

С жалбата се оспорва решението на директора на ТП на НОИ С.-град като нищожно поради липса на компетентност на издателя му. Жалбоподателката твърди, че същото е неправилно и незаконосъобразно, постановено в нарушение на административнопроизводствените правила, в противоречие с материалния закон и в несъответствие с целта на закона. Счита, че при постановяване на решението не са спазени всички императивни изисквания на закона, в това число не е спазена предписаната от закона писмена форма и изискванията за съдържание по чл. 59, ал. 2 от АПК, поради което същото е незаконосъобразно. На следващо място, твърди, че решението е постановено при липса на фактически и правни основания и в нарушение на материалния закон. Излагат се доводи, че липсва точно, ясно и конкретно описание на основанията за отказ за отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст. В тази връзка се сочи, че не са изложени мотивите, довели до отказ за отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст, включително и такива за основанията административният орган да не признава 10 години 9 месеца и 15 дни като учителски стаж, а го зачита само като педагогически. Твърди се, че оспорваното решение е постановено и при липса на изясняване в

пълнота на фактическата и правна страна. Жалбоподателката намира, че е ограничено правото ѝ на защита срещу постановен незаконосъобразен акт.

В заключение жалбоподателката намира, че неправилно и незаконосъобразно административният орган е отказал да признае положениия труд като учителски стаж, както следва: ДФПБ филиал [населено място] към ФАКУЛТЕТСКА ПЕДИАТРИЧНА БОЛНИЦА - гр. С.; Д. Л. - [населено място], с месторабота СУ 79 - то „И. Г.“; Детска ясла № 8; Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания „Вълшебство“; „Ровел ТМ“ АД. Аргументира се, че основните положения в КТ не позволяват отказване на изработен редовен трудов стаж за заемана длъжност, изискваща съответно образование, поради последващи в годините промени, свързани с наименованието, местонахождението, закриване или преобразуване на съответната институция - учебно заведение или помощна към образованието институция, или промени в държавната политика, законодателството или държавни структури и институции. Позовава се на § 9, ал. 1 от ПЗР на КСО, съгласно който за осигурителен стаж по кодекса се признава времето, което се зачита за трудов стаж и за трудов стаж при пенсиониране, положен до 31 декември 1999 г., съгласно действащите дотогава разпоредби, т.е. трудовият и осигурителният стаж се преценяват и квалифицират съобразно разпоредбите, които са уреждали правоотношенията към момента на съществуване на трудовото или осигурителното правоотношение. Поддържа се становище, че определящ за понятието учителски стаж е характерът на изпълняваната дейност, а не броя преподавателски часове.

Иска се отмяната на Решение № 2153-21-309 от 13.12.2024 г. на директора на ТП на НОИ С.-град, с което е потвърдено Разпореждане № [ЕГН]/79 от 11.10.2024 г. и е оставено без уважение заявление за отпускане на пенсия за осигурителен стаж и възраст на основание чл. 69в, ал. 1 от КСО, като неправилно и незаконосъобразно, постановено в нарушение на административнопроизводствените правила, в противоречие с материалния закон и в несъответствие с целта на закона. Претендират се разноси за производството.

В открити съдебни заседания по делото жалбоподателката се представлява от адв. В. и адв. Р. Поддържа се жалбата по изложените в нея доводи. Претендира адвокатско възнаграждение на основание чл. 38, ал. 1, т. 3 от Закон за адвокатурата.

Ответникът – директор на ТП на НОИ С.-град, се представлява по делото от юрк. М., която оспорва жалбата и моли да бъде отхвърлена като неоснователна и недоказана. Поддържа, че не са изпълнени предпоставките на чл. 69в, ал. 1 от КСО за наличие на минимум 25 години и 8 месеца учителски стаж за отпускане на пенсия. Излага подробни аргументи в представени писмени бележки.

Софийска градска прокуратура не изпраща представител в производството.

Административен съд София град, III отделение, 70 състав, като прецени събраните по делото доказателства, доводите и възраженията на страните, намира за установено от фактическа страна следното:

Административното производство е започнало въз основа на подадено заявление вх. № 2113-21-6435 от 05.09.2024 г. от Н. Т. Ц., с което е депозирила искане за отпускане на лична пенсия за ОСВ на основание чл. 69в от КСО, като е представила документи за стаж, необходими за преценка на претендираното право.

Въз основа на представените документи длъжностното лице по пенсионно осигуряване е изготвило справка-опис на осигурителния стаж на жалбоподателката, в която са описани документите и продължителността на осигурителния стаж в хронологична последователност, при което е прието, че Ц. има осигурителен стаж от III-та категория труд - 31 години 09 месеца и 15 дни, от които 20 години 11 месеца и 21 дни - учителски стаж. Въз основа на направените

констатации пенсионният орган /длъжностно лице по пенсионно осигуряване в ТП на НОИ С.-град/ е постановил отказ за отпускане на пенсия за ОСВ на основание чл. 69в, ал. 1 от КСО с Разпореждане № [ЕГН]/79 от 11.10.2024 г., като е изложил мотиви, че не е изпълнено условието за наличието на 25 години и 08 месеца учителски стаж.

Разпореждането е оспорено по административен ред пред директора на ТП на НОИ С.-град, който е издал атакуваното Решение № 2153-21-309 от 13.12.2024 г., с което е оставена жалбата на Ц. без уважение като неоснователна поради неизпълнение на предвидените в чл. 69в, ал. 1 от КСО изисквания, по-конкретно – липса на минимално изискуемия учителски стаж от 25 години и 08 месеца. Изложени са мотиви, че съгласно чл. 41, ал. 1 от ППЗП /отм./, приложим за периода от 01.10.1995 г. до 31.12.1999 г., /обн. ДВ. бр. 40 от 1991 г./, учителски трудов стаж по смисъла на Закона за пенсиите е трудовият стаж, положен на длъжност учител или възпитател в учебни и възпитателни заведения. За учителски трудов стаж се счита и трудовият стаж на директорите и зам.-директорите на учебни и възпитателни заведения, ако те са изпълнили пълната норма задължителна преподавателска работа. Според чл. 41, ал. 3 от ППЗП /отм./ учебни и възпитателни заведения по смисъла на ал. 1 са създадените по реда на Закона за народната просвета, както и социалните учебно-професионални заведения за квалификация и преквалификация на лица с намалена трудоспособност съгласно Постановление № 63 на МС от 1991 г.

Въз основа на горните цитирани разпоредби органът е приел, че в случая не са изпълнени изискванията на закона за признаване на учителски стаж, а именно:

- трудът да е положен на длъжност учител или възпитател в учебно заведение, както и директор и зам.-директор на учебно и възпитателно заведение, но при изпълнена пълната норма за задължителна преподавателска работа;

- трудът да е положен в учебни и възпитателни заведения, създадени по реда на ЗНП /отм./, както и в социалните учебно-професионални заведения за квалификация и преквалификация на лица с намалена трудоспособност съгласно Постановление № 63 на МС от 1991 г.

Във връзка с горното е цитиран чл. 2 от ЗНП /отм./, съгласно който системата на народната просвета включва детски градини, училища и обслужващи звена.

Изложени са мотиви по отношение на допълнително представено удостоверение обр. УП-3 изх.№ 189/19.05.2014 г., издадено от Частно основно училище „Д.“, на длъжност „учител по музика” за периода от 15.09.2003 г. до 05.01.2004 г. - 03 месеца и 20 дни, относно и удостоверение обр. УП-3 изх.№ 355/19.05.2014 г., издаден от Частна профилирана гимназия „Д.“, на длъжност „учител по музика“ за периода от 15.09.2003 г. до 05.01.2004 г. - 03 месеца и 20 дни. Посочено е, че видно от горечитирания опис за зачетения осигурителен стаж, има разминаване между данните, подадени в Регистъра на осигурените лица, и тези, отразени в издадените образци, но дори и да се зачете този стаж, отново не е достигнат минимално изискуемият по чл. 69в, ал. 1 от КСО стаж от 25 години и 08 месеца.

По делото е представена цялата административна преписка, материалите от която включват заявление за отпускане на пенсия от по чл. 69в от КСО от 05.09.2024 г. от Н. Ц., копие на трудовата книжка на Н. Ц., удостоверение обр. УП-3, издадено от Частна профилирана гимназия „Д.“ за периода 15.09.2003 г. – 05.01.2004 г. за длъжността „учител по музика“, удостоверение обр. УП-3, издадено от „Ровел ТМ“ АД за периода 15.12.2003 г. – 01.04.2004 г. за длъжността „възпитател“, удостоверение обр. УП-3, издадено от 79 СУ „И. Г.“, съгласно което Н. Т. Ц. е заемала длъжността „възпитател“ в периода от 15.09.1984 г. до 31.08.1985 г., справка от РОЛ за Н. Ц., опис на осигурителен стаж съгласно база данни на НОИ, доказателства за компетентност на административния орган и други.

В съдебното производство е изискано представянето на доказателства от трети неучастващи в

процеса лица на основание чл. 192 от ГПК, във връзка с което са представени писмени доказателства. От Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания са представени: трудов договор, допълнително споразумение към трудов договор, справка от НАП, длъжностна характеристика на възпитател, връчена на Н. Ц.. Установява се, че в периода от 02.06.2014 г. до 10.07.2015 г. и от 01.08.2015 г. до 16.10.2016 г. е била назначена на длъжност възпитател. От „Ровел ТМ“ АД е отговорено, че не се съхраняват трудови договори, представени са извлечения от ведомости за заплати от м. януари 2004 г., съгласно които в тях фигурира Н. Т. П.. От Детска градина № 8 е отговорено, че не са открити никакви документи, удостоверяващи трудови отношения с Н. Т. Ц. в посочения период, като е посочено, че лицето не фигурира и във ведомостите за заплати. Представен е отговор от СБАЛ по детски болести „Проф. Иван Митев“ ЕАД, с който уведомяват съда, че документите, които се иска да бъдат представени, не се намират в държание при тях, тъй като е изтекъл нормативно установеният срок от 5 години за съхраняването им.

По делото е разпитан свидетел - П. К. П., ЕГН [ЕГН] – неосъждан, бивш съпруг на жалбоподателката, разведен на 30.04.2009 г. Споделя, че жалбоподателката работела в [населено място], в Център за диабетно болни деца, подчинени на „Педиатрията“ към Медицинска академия от 1991 г. до 1995 г. Там работела като възпитател и педагог. Функциите ѝ били да бъде постоянно с децата. Работата ѝ включвала непрекъснат и постоянен контрол в рамките на работната смяна, дежурство и т.н., подготовка на децата за следващия учебен ден и следене на състоянието им, защото това заболяване носи много рискове. Уточнява, че има впечатления относно работата на Н. Ц., защото той също работел там от 08 април 1991 г. до 08 октомври 1992 г. и имал преки наблюдения. Работел в лабораторията на Центъра.

Твърди, че Ц. работела в детска градина преди 1991 г., а след 1995 г. - в частни училища. След като напуснала центъра в [населено място], работела първо в Център за работа с деца в район „С.“, като там пак била възпитател. Трябвало да следи и контролира самоподготовката на децата и да организира тържества за празници – К., 24 май, ден на детето и т.н. През 2003 г. от м. септември до м. декември работела в частно турско училище. След това от началото на 2004 г. работела три месеца в „РОВЕЛ“ - училище тип пансион като възпитател. Задълженията ѝ били свързани само с децата – самоподготовка, контрол върху децата и организиране на тържества и празници. През 2004 г. продължила работа в Център за работа с деца, но в район „Н.“, пак със същите функции, ангажименти и задачи. Там била до 2012 г. През 2011 г. – 2012 г. работела като преподавател в училище в П.. След работата ѝ в П. работела в училище [жк] в периода от 2012 г. – 2013 г. Сочил, че Ц. работела в Център за настаняване от семеен тип от м. юни 2014 г. до м. октомври 2016 г. като възпитателка. Там работата ѝ била подобна на тази, която работила в центъра в [населено място]. Грижела се за децата и тяхната самоподготовка за училищните предмети, подготовка на тържества за празници и т.н.

Свидетелските показания се кредитират от съда като относими и обективни, доколкото липсват данни за заинтересованост на лицето, поради което ще бъдат обсъдени в мотивите на настоящото решение, ведно с останалия доказателствен материал по делото.

При така установената фактическа обстановка съдът направи следните правни изводи:

Жалбата е подадена в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК от лице с право и интерес от оспорване и срещу подлежащ на съдебен контрол административен акт, поради което същата е процесуално допустима, а разгледана по същество е неоснователна.

Съгласно чл. 168, ал. 1 от АПК, съдът преценява законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 от АПК, а именно: дали актът е издаден от компетентен административен орган и в установената форма, спазени ли са

административнопроизводствените правила и материалноправните разпоредби по издаването му, съобразен ли е актът с целта на закона.

Оспореното Решение № 2153-21-309 от 13.12.2024 г. на директора на Териториално поделение на Националния осигурителен институт (ТП на НОИ) - С.-град и потвърденото с него Разпореждане № [ЕГН]/79 от 11.10.2024 г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване при ТП на НОИ С.-град са издадени от материално и териториално компетентни органи предвид представени доказателства за компетентност на л. 73 и л. 74, при спазване на законовите изисквания за форма и съдържание.

Двата акта са издадени в писмена форма с посочване на фактическите и правни основания, представляващи мотиви на органа, макар и лаконични такива. Както в разпореждането, така и в потвърждаващото го решение е посочено материалноправното основание за отказ за отпускане на пенсия по чл. 69в, ал. 1 от КСО, а именно – не е изпълнена изискуемата предпоставка заявителката да има натрупан учителски стаж в размер на 25 години и 08 месеца. Посочено е, че същата има учителски стаж от 20 години, 11 месеца и 21 дни. Действително не е направен анализ на основанията за незачитане на учителски стаж за отделните периоди, описани в решението на ответника, но волята му може да бъде извлечена от цитираните приложими нормативни разпоредби.

По отношение на съответствието на оспорения акт с материалния закон съдът намира следното:

Съгласно чл. 69в, ал. 1 от КСО, учителите придобиват право на пенсия за осигурителен стаж и възраст при навършване на възраст 57 години и 10 месеца от жените и 60 години и 10 месеца от мъжете и учителски осигурителен стаж 25 години и 8 месеца за жените и 30 години и 8 месеца за мъжете. От 31 декември 2016 г. възрастта се увеличава от първия ден на всяка следваща календарна година, както следва: 1. до 31 декември 2029 г. възрастта за жените се увеличава с по 2 месеца за всяка календарна година, а от 1 януари 2030 г. – с по 3 месеца за всяка календарна година до достигане на 62-годишна възраст; 2. до 31 декември 2017 г. възрастта за мъжете се увеличава с по 2 месеца за всяка календарна година, а от 1 януари 2018 г. – с по 1 месец за всяка календарна година до достигане на 62-годишна възраст.

На основание чл. 69в, ал. 1 от КСО, във връзка с чл. 19 б, т. 9 от Наредба за пенсиите и осигурителния стаж през 2024 г. учителите придобиват право на пенсия за ОСВ при навършване на 59 години и 02 месеца за жените /от 1 януари 2024 г./ и учителски стаж от 25 години и 08 месеца.

Съгласно чл. 19, ал. 1 - 3 от НПОС /обн., ДВ, бр. 21 от 17.03.2000 г., в сила от 1.01.2000 г./, учителски стаж е осигурителният стаж, положен на учителска или възпитателска длъжност в учебни и възпитателни заведения. За учителски стаж се счита и осигурителният стаж на директорите и заместник-директорите на учебни и възпитателни заведения, ако те са изпълнили пълната норма задължителна преподавателска работа. Учителски стаж е и осигурителният стаж на лицата, заемащи длъжности в учебни и възпитателни заведения по ал. 1 по списък, утвърден от министъра на образованието и науката, съгласуван с управителя на НОИ, ако отговарят на изискванията за заемане на длъжността учител или възпитател съобразно придобитото образование, професионална квалификация и правоспособност и са изпълнили пълната норма за задължителна преподавателска работа. Учебни и възпитателни заведения по смисъла на ал. 1 са създадените по реда на отменения Закон за народната просвета /ДВ, бр. 79 от 2015 г./ или по Закона за предучилищното и училищното образование.

По силата на § 9, ал. 1 от ПЗР на КСО времето, което се зачита за трудов стаж и за трудов стаж при пенсиониране, положен до 31 декември 1999 г. съгласно действащите дотогава разпоредби, се признава за осигурителен стаж по този кодекс. Към 31.12.1999 г. е била в сила разпоредбата на чл. 41, ал. 1 от ППЗП /отм./, която определя като учителски трудов стаж по смисъла на Закона за пенсиите този трудов стаж, който е положен на длъжност учител или възпитател в учебни и

възпитателни заведения, които са създадени по реда на Закона за народната просвета /отм./, както и социалните учебно-професионални заведения за квалификация и преквалификация на лица с намалена трудоспособност съгласно Постановление № 63 на Министерския съвет от 1991 г. /обн., ДВ, бр. 32 от 1991 г.; изм., бр. 68 от 1991 г./ С ал. 2 на същия член е предвидено, че за учителски трудов стаж се счита и трудовият стаж на лицата, заемащи длъжности по списък, утвърден от министъра на образованието и науката, съгласувано с управителя на Националния осигурителен институт, ако отговарят на изискванията за заемане на длъжността учител или възпитател съобразно придобитото образование, професионална квалификация и правоспособност и са изпълнили пълната норма за задължителна преподавателска работа /идентичен смисъл има сега действащата разпоредба на чл. 19, ал. 2 от НПОС/. На основание чл. 19, ал. 4 от НПОС, за учителски стаж се зачита и осигурителният стаж, положен след 1 януари 2007 г. на длъжността „възпитател“ в домовете за деца, лишени от родителска грижа, и осигурителният стаж, положен след 1 януари 2008 г. на длъжността „възпитател“ в останалите специализирани институции за предоставяне на социални услуги за деца или в други места за предоставяне на социални услуги в общността, както и осигурителният стаж, положен след 1 януари 2009 г. на длъжността „педагог“ или „възпитател“ в домовете за медико-социални грижи за деца и в детските ясли.

В Закона за народната просвета е посочено, че учебни и възпитателни заведения са детските градини, училищата и обслужващите звена. В Закона за предучилищното и училищното образование като образователни институции са посочени детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие. Едва с разпоредбата на чл. 19, ал. 4 от НПОС /нова - ДВ, бр. 17/2008 г., доп. бр. 1/2009 г./, осигурителният стаж, положен след 1 януари 2009 г. на длъжността „педагог“ или „възпитател“ в домовете за медико - социални грижи за деца и в детските ясли, се зачита за учителски стаж. Правната норма няма придадено обратно действие за периода до 01.01.2009 г., поради което липсва законово основание за зачитане на осигурителния стаж за претендиращия период като учителски. С оглед на това липсва основание положението от жалбоподателката труд като помощник-възпитател в детска ясла в периода от 03.08.1987 г. до 03.12.1987 г. да бъде зачетен като учителски и правилно е отразен от органа като общ осигурителен стаж.

По отношение на положения труд в периода от 12.09.1988 г. до 01.03.1990 г. на длъжност „дружинен ръководител“ в ОБК на Д. – Л., С. и като „организатор“ в Център за работа с деца – Л., С. от 01.03.1990 г. до 31.05.1990 г. в размер на 01 година, 08 месеца и 19 дни, ответникът твърди в писмените бележки, че не са представени никакви писмени доказателства, че стажът като дружинен ръководител е положен в учебно заведение, съответно за изпълнение на пълна норма задължителна преподавателска работа, представляващи предпоставки съгласно чл. 41, ал. 2 от ППЗП /чл. 19, ал. 2 НПОС/ за зачитане на учителски стаж. В тази връзка следва да се посочи, че в трудовата книжка на Ц. е отбелязано, че дейността е просветна.

През този спорен период не е съществувало легално определение за понятието „учителски стаж“, като такова е въведено с изменението на чл. 41 от Правилника за прилагане на Закона за пенсиите /ДВ бр. 40 от 1991 г.; отм./. Действащата по време на полагане на процесния стаж нормативна уредба е Наредба № 6 за специфични въпроси за възникване, изменение и прекратяване на трудовите правоотношения с учителските кадри, издадена от Министерството на народната просвета, обн. ДВ. бр.60 от 4 Август 1987 г., изм. ДВ. бр.91 от 24 Ноември 1987 г., отм. ДВ. бр.55 от 18 Ю. 1989 г., отменена с § 4 от преходните и заключителните разпоредби на Наредба № 7 за условията и реда за възникване, изменение и прекратяване на трудовите правоотношения с учителските кадри - ДВ, бр. 55 от 18 юли 1989 г., Указ № 330 за народната просвета /Обн. - Известия, бр. 90/1954 г./ и други, като съгласно пар. 1 от ДР на Наредба № 6 от 1987 г. учителски кадри по смисъла на наредбата са: директорите, зам.-директорите, учителите, възпитателите, завеждащите учебни работилници, музикални и дружинни ръководители, учители (инструктори) по плуване и инструктори по трудово обучение. Длъжността „дружинен ръководител“ фигурира също така в Списък № 91-01-168 от 14.09.2000 г., приет от МОН и НОИ,

относно длъжностите, за които се признава учителски трудов стаж по смисъла на чл. 19, ал. 2 от Наредбата за пенсиите.

През периода 09.11.1954 - 18.10.1991 година обществените отношения в сферата на народната просвета са регулирани с Указ № 330 за народната просвета /обн., Изв., бр. 90 от 09.11.1954 г., изм., бр. 33 от 27.04.1965 г., отменен с § 10, т. 3 от ПЗР на Закона за народната просвета от 1991 г., обн., ДВ, бр. 86 от 18.10.1991 г./ Според чл. 11, ал. 1 и чл. 12, ал. 2 от този указ за подготовка на учители и дружинни ръководители на Д. пионерска организация „С.“ се откриват педагогически учебни заведения - педагогически училища и учителски институти, като на завършилите педагогическите учебни заведения за подготовка на дружинни ръководители се дават права на дружинни ръководители на Д. пионерска организация „С.“. Затова в Списъка на длъжностите, за които се признава учителски трудов стаж по смисъла на чл. 19, ал. 2 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, под № 11 е включена длъжността „дружинен ръководител“.

Според чл. 24, б. „а“ от Указ № 330 за народната просвета до утвърждаване на нови норми за преподавателската и извънкласната работа и нормативи за откриване на училища, класове и паралелки, относно задължителния брой преподавателски часове остават в сила членове 47, 52, 73, 117 и 118 от частично отменения с този указ Закон за народната просвета от 1948 година, а те визират учебни предмети като математика, стенография, езици, технически предмети и т.н. На дружинните ръководители са били възложени трудови функции по обучението и възпитанието на децата в началните и прогимназиалните училища и паралелки, а не преподавателски функции по определен учебен предмет. Прегледът на нормативната уредба, в сила до 1990 г., сочи, че дружинните ръководители са били със статут на учителски кадри, като са неприложими разпоредбите относно задължителен брой преподавателски часове в общообразователните училища. На следващо място, трудовият стаж на посочената длъжност „дружинен ръководител“ е придобит преди действието на Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, в сила от 1.01.2000 г. По силата на § 9, ал. 1 от ПЗР на КСО при пенсионирането на лицата трудовият стаж, положен до 31 декември 1999 г., се квалифицира и категоризира съгласно действащите дотогава разпоредби. Материалноправните разпоредби, действащи след 1.01.2000 г., са неприложими по отношение на осигурителните правоотношения, съществували и приключили преди влизането им в сила. Учителският трудов стаж е обвързан с пълната норма за задължителна преподавателска работа с приемането на чл. 41, ал. 2 от Правилника за прилагане на Закона за пенсиите (нов, ДВ - бр. 40 от 21.05.1991 г.), който също няма обратно действие по отношение на вече приключили осигурителни периоди.

С оглед гореизложеното длъжността „дружинен ръководител“ е педагогическа, изпълнявана е от педагогически кадри със съответна професионална квалификация, придобита по гореописания ред. В случая тази длъжност е била изпълнявана от жалбоподателката, която безспорно притежава необходимата квалификация, на пълен работен ден с оглед вписванията в трудовата книжка и е включвала обучителни функции, поради което придобитият трудов (осигурителен) стаж следва да бъде зачетен за учителски. В този смисъл е установената практика на Върховен административен съд – Решение № 11886 от 20.12.2022 г. по адм. дело № 4819 / 2022 г.; Решение № 12060 от 29.12.2022 г. по адм. дело № 3223 / 2022 г., Решение № 594 от 18.01.2023 г. по адм. дело № 6299 / 2022 г.

По повод гореизложеното в своята константна практика Върховен административен съд е изразил становище, че: а/ при отработено пълно законоустановено работно време, положеният стаж като дружинен ръководител следва да бъде зачетен за учителски и б/ обстоятелството, че дружинният ръководител е бил назначен на работа от съответния ОК на Д., който е изплащал и трудовото възнаграждение, е ирелевантно за квалифицирането на трудовия стаж на дружинния ръководител като учителски – в този смисъл е Решение № 14572 от 20.11.2012 г. на ВАС по адм. д. № 8489/2012 г., VI отд. и др. Относно признаването на стажа, положен на длъжност „дружинен ръководител“, за учителски е налице многобройна и константна съдебна практика – освен горепосочените и Решение № 3148 от 21.03.2016 г. на ВАС по адм. д. № 6752/2015 г., VI отд., Решение № 7010 от 12.06.2015 г. на ВАС по адм. д. № 1163/2015 г., VI отд., Решение № 5921 от

26.04.2013 г. на ВАС по адм. д. № 1105/2013 г., VI отд., Решение № 504 от 14.01.2013 г. на ВАС по адм. д. № 7748/2012 г., VI отд., Решение № 5485 от 10.05.2016 г. на ВАС по адм. д. № 10631/2015 г., VI отд., Решение № 7270 от 9.06.2017 г. на ВАС по адм. д. № 11152/2016 г., VI отд. и други.

Следователно този период, отразен в трудовата книжка на жалбоподателката, от 12.09.1988 г. до 01.03.1990 г., тоест 1 година 5 месеца и 19 дни, през който е работила на длъжност „дружинен ръководител“ в ОБК на Д., следва да бъде зачетен за учителски стаж.

В тази връзка следва да се вземе предвид и периодът от 01.03.1990 г. до 31.05.1990 г. на длъжността „организатор“ в Център за работа с деца – Л., С., тъй като тя е посочена в трудовата книжка като просветна дейност и макар да не е включена в списъка на длъжностите в учебни и възпитателни заведения, е аналогична на посочената в Указ № 330 длъжност на завеждащ учебни работилници.

По същите съображения по отношение на спорния период от 01.06.1990 г. до 01.09.1990 г. в трудовата книжка на Н. Ц. е отразено полагане на труд в размер на 3 месеца на длъжността „специалист ръководител обучение“ в Общински център за работа с деца, с посочена дейност организационна педагогическа. Представено е удостоверение обр. УП-3 изх. № РЛН24-ГР94-6251 от 12.02.2024 г., издадено от СО-район „Л.“, в което е отразено, че в периода от 01.06.1990 г. до 31.09.1990 г. Н. Т. Ц. е била на длъжност „специалист“.

Според чл. 15 от Указ № 330, за осигуряване на комунистическото възпитание на учащите се в помощ на училището се създават пионерски дворци и домове, станции, лагери, детски и юношески спортни школи, детски библиотеки и други извънучилищни учреждения и се организират разнообразни форми на извънкласна и извънучилищна работа. Съдът намира, че с оглед визираните в Закона за народната просвета обслужващи звена, които са част от учебните и възпитателни заведения от системата на народната просвета, неизчерпателното изброяване не изключва и съществуващите тогава общински центрове за работа с деца и в частност този, в който е полагала труд жалбоподателката, като извънучилищно учреждение за извънкласна и извънучилищна работа с учащите се в различни направления. В конкретния случай се установява, че жалбоподателката е работила като специалист ръководител обучение на педагогическа длъжност в Общински център за работа с деца. В горния смисъл е и Указание № 66-25-14 от 14.04.2003 г. на НОИ, съгласно което, на основание чл. 33а от Закона за народната просвета, извънучилищните педагогически учреждения се считат за обслужващи звена от системата на народната просвета /в този смисъл мотивите на Решение № 302 от 9.01.2012 г. на ВАС по адм. д. № 10376/2011 г., VI отд./.

В тази връзка съдът намира, че на жалбоподателката следва да бъде зачетен учителски стаж от 3 месеца за периода от 01.03.1990 г. до 31.05.1990 г. на длъжността „организатор“ в Център за работа с деца – Л., С. и в размер на 3 месеца за периода от 01.06.1990 г. до 01.09.1990 г. на длъжността „специалист ръководител обучение“ в Общински център за работа с деца, съгласно записите в трудовата книжка, подкрепени от издаденото удостоверение обр. УП-3.

Липсва основание положеният от жалбоподателката стаж за претендираните периоди на положен труд в Детска педиатрична болница да бъде признат за учителски осигурителен стаж. На първо място, по своя статут лечебните заведения не са учебни и възпитателни заведения. По делото не е установено към посочената болница в периода от 09.12.1991 г. до 19.09.1995 г. да са били създадени и съществували специални болнични училища или обслужващи звена към системата на народната просвета, работили по общообразователните учебни програми и планове или по утвърдени индивидуални програми, за да бъде направен извод, че там са изпълнявани учебни дейности с оглед признаване на учителски стаж. От събраните по делото доказателства не се установява за спорния период, през който жалбоподателката е била „възпитател“ в Детска педиатрична болница, същата да е обучавала ученици и да е извършвала педагогическа дейност, свързана с преподаване по конкретни учебни предмети и по одобрени програми. В трудовата книжка на Ц. е посочено, че извършваната от нея дейност е лечебна, а не педагогическа или преподавателска, или дори просветна, както е посочено при по-горните записи. Естеството на дейността като поддържаща здравето на поверените ѝ деца се установява

и от свидетелските показания на разпитания по делото свидетел, съгласно които Ц. се е грижела за настанените в болницата диабетно болни деца, като е извършвала непрекъснат и постоянен контрол в рамките на работната смяна, дежурство и т.н., подготовка на децата за следващия учебен ден и следене на състоянието им. Не се установява същата да е извършвала преподавателска дейност по който и да е предмет. В тази връзка е ноторно известно, че с оглед осъществяване на учебно - възпитателен процес на хоспитализирани деца и ученици с хронични заболявания и специални образователни потребности държавата е създавала специализирани училища, като за територията на С. такова е било Основно училище „Проф. В. Т.“. В тази връзка именно педагогическите екипи на Основно училище „Проф. В. Т.“ са работили с хоспитализираните деца и ученици в Детска педиатрична болница за реализиране на учебно – възпитателния процес, но лицата от тези екипи са били назначени на длъжност в училището, а не в болницата. Поради изложените съображения съдът счита, че липсват основания да бъде зачетен на жалбоподателката учителски стаж за този период.

По отношение на спорния осигурителен стаж при осигурител „Ровел ТМ“ АД съдът споделя извода на административния орган, че не е доказано полагане на труд от жалбоподателката в учебно или възпитателно заведение. В представеното удостоверение обр. УП-3 е посочено само че Ц. е заемала длъжността „възпитател“ за периода от 15.12.2003 г. до 01.04.2004 г., тоест три месеца и десет дни. Липсват данни в какво заведение е полаган трудът, доколкото това е относимо към квалифициране на осигурителния стаж като учителски. Не е доказано от жалбоподателката основанието съгласно чл. 69в КСО, във връзка с чл. 19 от НПОС, поради което правилно е зачетен стажът като осигурителен, но не и като учителски.

Относно осигурителен период от 02.06.2014 г. до 10.07.2015 г. и от 01.08.2015 г. до 16.10.2016 г., в размер на 01 г. 01 месец и 09 дни, съответно 01 г. 02 месеца и 16 дни, на длъжност „възпитател“ в Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания „Вълшебство“, се установява, че в трудовата книжка е отразен като социална дейност. Съгласно чл. 19, ал. 4 от НПОС, в ред. ДВ, бр. 17 от 2008 г., доп. - ДВ, бр. 1 от 2009 г., за учителски стаж се зачита и осигурителният стаж, положен след 1 януари 2007 г. на длъжността „възпитател“ в домовете за деца, лишени от родителска грижа, и осигурителният стаж, положен след 1 януари 2008 г. на длъжността „възпитател“ в останалите специализирани институции за предоставяне на социални услуги за деца или в други места за предоставяне на социални услуги в общността. Извършваната от центъра дейност попада в обхвата на Закона за социалните услуги, като предоставя услуги от резидентен тип. Следователно след 1 януари 2008 г. положението в такава институция труд се зачита за учителски стаж. Законодателят не обвързва определянето на трудовия стаж като учителски с внасянето на вноски в УПФ, а с това на каква длъжност е положен трудът и в какво заведение. Освен това по делото е представен трудов договор и длъжностна характеристика за длъжността „възпитател“, от която се установява че в основните задължения за нея влиза да организира и води възпитателната и образователна работа с поверените деца. Поради изложеното положението труд в размер на 2 години 3 месеца и 25 дни на длъжност „възпитател“ в Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания „Вълшебство“ следва да бъде зачетен за учителски и да бъде прибавен към определения от пенсионния орган в размер на 20 години, 11 месеца и 21 дни.

В допълнение съгласно възраженията на жалбоподателката относно незначитане като учителски на осигурителен стаж при осигурител 79 ЕСПУ „И. Г.“ за периода от 15.09.1984 г. до 31.08.1986 г. следва да се посочи, че мотивите на ответника са необосновани и несъответстващи на наличните по делото доказателства. В трудовата книжка има отделни записи, съответстващи на различни периоди на полагане на труда в 79 ЕСПУ и в Д. – Л. Това налага същите да бъдат разгледани поотделно. По-горе бяха изложени мотиви относно работа на длъжността „дружинен ръководител“ в Д. – Л. за периода от 12.09.1988 г. до 01.03.1990 г., който е отразен в трудовата книжка на жалбоподателката. Стажът при осигурител 79 ЕСПУ „И. Г.“ предхожда последния и е в периода от 15.09.1984 г. до 31.08.1986 г., тоест е в размер на 11 месеца и 15 дни. Отражено е, че е заемала длъжността „възпитател“ и е изпълнявала просветна дейност. Представено е

удостоверение обр. УП-3 изх. № АСД-04-369 от 12.02.2024 г., издадено от 79 ЕСПУ „И. Г.“, с което се удостоверява осигурителен стаж на Н. Т. Ц. в размер от 11 месеца и 15 дни, за периода от 15.09.1984 г. до 31.08.1985 г. Удостоверението не е оспорено от ответника. Същото кореспондира с вписванията в трудовата книжка на жалбоподателката, поради което съдът го кредитира. С оглед на изложеното се налага извод, че е доказан положен от жалбоподателката трудов и осигурителен стаж като възпитател в 79 ЕСПУ „И. Г.“ и същият следва да бъде зачетен като учителски стаж по смисъла на чл. 19 от НПОС в размер на 11 месеца и 15 дни, тъй като длъжността е сред изрично възприетите от законодателя като учителски/възпитателски, а освен това е положен в училище, което е част от системата на народната просвета. Този стаж не е зачетен от пенсионния орган и не е обсъден по никакъв начин от ответника в настоящото производство, което обуславя извод за необоснованост и непълнота на оспорвания административен акт поради необсъждане на всички относими към случая факти и обстоятелства, за които са представени доказателства от заинтересованото лице. Последното представлява съществено процесуално нарушение, тъй като се е отразило на материалната законосъобразност на акта, като е довело до погрешен извод за липса на изискуемите предпоставки по чл. 69в, ал. 1 от КСО за отпускане на пенсия за ОСВ.

При съобразяване на осигурителен стаж, натрупан на длъжността възпитател в 79 ЕСПУ „И. Г.“, на длъжността дружинен ръководител в Д. – Л., на длъжността организатор в Общински център за работа с деца – Л., С., на длъжността „специалист организатор обучение“ в Общински център за работа с деца, на длъжността възпитател в Център за настаняване от семеен тип „Вълшебство“, и зачитането му като учителски стаж се установява, че жалбоподателката Н. Ц. има учителски стаж съгласно разпоредбите на чл. 19 от НПОС и чл. 69в, ал. 1 от КСО в размер на 26 години 2 месеца и 20 дни, което обуславя извод за наличие на законовите предпоставки за отпускане на пенсия по посочения ред за осигурителен стаж и възраст.

Накрая следва да бъде анализирано от административния орган в този случай и представеното удостоверение обр. УП-3, издадено от Частно основно училище „Д.“, съгласно което на основание изплащателни документи удостоверява осигурителен стаж на Н. Ц. в размер на 3 месеца и 20 дни за периода от 15.09.2003 г. до 05.01.2004 г., за което ответникът е посочил, че няма да промени крайния извод за липса на основанията по чл. 69в, ал. 1 от КСО.

В допълнение към изложените мотиви следва да се посочи, че дори и да не се взема предвид последният стаж, тъй като не е отразен в трудовата книжка на жалбоподателката, то това не повлиява на горния извод за наличие на изискуемия минимален учителски стаж от 25 години и 08 месеца за отпускане на пенсия на същата на основание чл. 69в, ал. 1 от КСО.

С оглед на всичко гореизложено съдът намира, че административният орган е допуснал съществени процесуални нарушения, като не е взел предвид всички относими факти и обстоятелства, и е нарушил материалния закон, като не е зачел за учителски стаж положен труд на длъжности, които са педагогически. Поради изложеното следва да бъде отменено като незаконосъобразно обжалваното Решение № 2153-21-309 от 13.12.2024 г. на директора на Териториално поделение на Националния осигурителен институт С.-град, както и потвърденото с него Разпореждане № [ЕГН]/79 от 11.10.2024 г. на ръководителя по пенсионно осигуряване в ТП на НОИ С.-град поради противоречието му с материалноправните разпоредби на закона, а преписката да бъде върната на пенсионния орган при ТП на НОИ С.-град за ново произнасяне, при което да бъде преизчислен натрупаният от Н. Ц. учителски стаж при съобразяване на дадените с настоящите мотиви указания по тълкуването и прилагането на закона.

При този изход на спора жалбоподателят има право на сторените по делото разноски. Претенцията за присъждане на адвокатско възнаграждение на основание чл. 38, ал. 1, т. 3 от Закон за адвокатурата е недоказана поради липсата на представени доказателства, с които да бъде установено основанието за предоставяне на безплатна адвокатска защита по делото. Поради това разноски не следва да бъдат присъждани.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд София-град, 70-ти с-в

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на Н. Т. Ц., адрес: [населено място], [улица], ет. 5, ап. 13, Решение № 2153-21-309 от 13.12.2024 г. на директора на Териториално поделение на Националния осигурителен институт С.-град, с което е потвърдено Разпореждане № [ЕГН]/79 от 11.10.2024 г. на ръководителя по пенсионно осигуряване в ТП на НОИ С.-град за отказ за отпускане на пенсия за осигурителен стаж и възраст на основание чл. 69в, ал. 1 от КСО.

ОТМЕНЯ Разпореждане № [ЕГН]/79 от 11.10.2024 г. на ръководителя по пенсионно осигуряване в ТП на НОИ С.-град за отказ за отпускане на пенсия за осигурителен стаж и възраст на основание чл. 69в, ал. 1 от КСО.

ИЗПРАЩА делото като преписката на ръководителя по пенсионно осигуряване в ТП на НОИ С.-град за ново произнасяне по заявление на Н. Т. Ц. с вх. № 2113-21-6435 от 05.09.2024 г за отпускане на пенсия за осигурителен стаж и възраст на основание чл. 69в, ал. 1 от КСО.

Решението подлежи на касационно обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд, подадена чрез Административен съд София-град в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: